

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΝΑΡΚΟΘΕΤΕΙ ΤΗΝ «ΠΡΑΣΙΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» (του Άχιμ Στάινερ)

✘ Απομένουν λίγες μόλις μέρες για την έναρξη (στις 20 Ιουνίου) της Διάσκεψης Για τη Γη Rio+20 και πολλοί αναρωτιούνται όχι μόνο πόσοι παγκόσμιοι ηγέτες θα προσέλθουν στη Βραζιλία για τις εργασίες του συνεδρίου, αλλά και σε τι είδους συμφωνίες με επίκεντρο μια «πράσινη οικονομία» θα καταλήξουν -αν καταλήξουν. Ο όρος «πράσινη οικονομία» άρχισε να χρησιμοποιείται πριν πολλά χρόνια -παλιότερα ακόμη κι από την πρώτη Διάσκεψη Για τη Γη το 1992- προκειμένου να βρούμε όλες τις συνδέσεις μεταξύ οικονομικών και της αειφόρου περιβαλλοντικής ανάπτυξης.

Ωστόσο, ο όρος απέκτησε μια νέα σημασία σε ένα κόσμο όπου η κλιματική αλλαγή είναι ήδη γεγονός, οι τιμές των βασικών αγαθών ανεβαίνουν διεθνώς και οι απαραίτητοι φυσικοί πόροι όπως ο καθαρός αέρας, η καλλιεργήσιμη γη και το πόσιμο νερό τείνουν προς εξαφάνιση.

Όσοι έχουν επενδύσει σε ένα οικονομικό μοντέλο και διαδικασίες παραγωγής που βασίζονταν σε μοντέλα του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα διακατέχονται, δικαίως, από νευρικότητα σχετικά με την αλλαγή στο πλαίσιο σκέψης. Το ίδιο σκέφτονται και κάποια τμήματα της κοινωνίας, που θεωρούν πως η μετάβαση σε πιο πράσινες μορφές οικονομίας θα επηρεάσει αρνητικά τους πιο φτωχούς, αφήνοντας τους εκτεθειμένους σε μεγάλους κινδύνους.

Άλλοι πάλι αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα των προσεγγίσεων που βασίζονται σε κριτήρια αγορών προκειμένου να τονώσουν την ανάπτυξη, επειδή οι ελεύθερες αγορές δεν γίνεται πάντα να προσφέρουν τα καλύτερα δυνατά κοινωνικά και περιβαλλοντικά αποτελέσματα – κάτι που μπορούν να επιτύχουν ευκολότερα ισχυροί θεσμοί και νέοι νόμοι.

Συμφωνούμε απόλυτα με αυτή τη προοπτική. Η συστημική κρίση σε τρόφιμα, καύσιμα και οικονομία που ξεκίνησε το 2008 και συνεχίζεται ήδη σε πολλές χώρες έχει τη ρίζα της σε ένα οικονομικό πρότυπο που ακόμη δεν έχει ερμηνεύσει την αξία του φυσικού περιβάλλοντος στην καθημερινότητα μας. Έτσι, η βαθιά αποτυχία των διεθνών αγορών σε τομείς όπως οι εκπομπές καυσαερίων διοξειδίου του άνθρακα και η βιοποικιλότητα επιταχύνουν τους τεράστιους περιβαλλοντικούς κινδύνους και υπονομεύουν την ανθρώπινη ευημερία.

Μια έντονη ανησυχία είναι ότι η μετάβαση σε μια πιο πράσινη οικονομία θα «νομιματοποιούσε» την φύση, εκθέτοντας όλα τα δάση, τα ποτάμια και τις λίμνες της υψηλίου στις αδηφάγες οικονομικές διαθέσεις και συμπεριφορές των τραπεζών και των χρηματιστών, από τις αβλεψίες των οποίων οδηγηθήκαμε στην ύφεση των τελευταίων τεσσάρων ετών. Οπότε το ερώτημα είναι: αντί να «νομιματοποιήσουμε» την φύση, μήπως απλώς να μάθουμε να την αξιολογούμε καλύτερα;

Στο Ρίο σε λίγες μέρες διακυβεύεται το μέλλον του πλανήτη μας. Χωρίς μια πραγματική -και μόνιμη- λύση που θα επανεξετάσει την τρέχουσα οικονομική μας σκέψη σε συστημικό επίπεδο, το μέγεθος της αλλαγής θα μπορούσε να φέρει την Γη σε κρίσιμο σημείο και να μετατρέψει σε όνειρο απατηλό το στόχο μας για μια αειφόρο ανάπτυξη παντού. Τα φώτα έχουν ανάψει γύρω μας και δεν είναι χρώματος πορτοκαλί, σαν τους φωτεινούς σηματοδότες: είναι κατακόκκινα.

Μπορούμε να βασιστούμε στις νέες τεχνολογίες και τις νέες επιστημονικές καινοτομίες ώστε να προωθήσουμε τις αλλαγές που επιθυμούμε στον τομέα της παραγωγής ενέργειας ή καινούργιων τρόπων εξεύρεσης τροφίμων και πόσιμου νερού.

Το Rio+20 είναι η στιγμή να μοιραστούμε τη γνώση και την εμπειρία μας σχετικά με μια επιτυχημένη μετάβαση σε μια πιο πράσινη και φιλική προς το περιβάλλον οικονομία. Είναι μια ευκαιρία για μας να μετατρέψουμε τις οικονομίες μας σε μηχανές ανάπτυξης και θέσεων εργασίας που θα δώσουν προοπτική και θα

δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για μια καλύτερη ζωή πάνω στον πλανήτη αυτό.

Ομως η πρόκληση που έχουμε μπροστά μας είναι να συμφιλιώσουμε την οικονομική πραγματικότητα με τις κοινωνικές αξίες και την ηθική προκειμένου να δημιουργήσουμε μια ισορροπημένη και πράσινη οικονομία. Είναι αυτό ακριβώς που εννοούσε ο Γ.Γ. του ΟΗΕ, **Μπαν Κι-μουν** λέγοντας πως «είναι το μέλλον που θέλουμε όλοι μας». Ένα μέλλον που καλεί τους ηγέτες του κόσμου να λάβουν άμεσες αποφάσεις σε λίγες ημέρες στο Ρίο της Βραζιλίας.

Άχιμ Στάινερ,

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών κι εκτελεστικός διευθυντής του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών Για Το Περιβάλλον (UNEP)

Πηγή: [Το Βήμα](#) από The Project Syndicate

Φωτό: Άχιμ Στάινερ, wikipedia